

GRAFIEK EN BOEKKUNST UIT DE SOVJET-UNIE IN HET
STEDELIJK MUSEUM TE AMSTERDAM.

Het genootschap „Nederland-Nieuw Rusland”, in October 1928 opgericht en dat zich tot doel stelt: „Studie van het Cultureele leven in Sovjet-Rusland (buiten het terrein van politieke of economische bemoeiingen) en bekendmaking daarvan in Nederland door onpartijdige voorlichting” nam het initiatief tot deze tentoonstelling, waarvoor het materiaal door de W. O. K. S. (een rijksinstelling ijverend voor cultureele verbindingen tusschen de Sovjet-Unie en het buitenland), met medewerking van de Academie van Kunstwetenschappen en de Kunstafdeeling van het Commissariaat voor Volksontwikkeling te Moskou werd bijeengebracht.

De moderne Grafische Kunst beleeft in Rusland sinds de revolutie een ware bloeiperiode. Het feit is daar, hoe men 't ook moge trachten te verklaren, welke oorzaken men er ook voor denkt te moeten aanwijzen. Dat men overigens bij het zoeken van dergelijke verklaringen en oorzaken dikwijls geneigd is wel wat al te diepzinnig te filosofeeren over het verband tusschen dezen nieuwen bloei der grafische kunsten en den z.g. „nieuwen geest” in Rusland — is een ander feit, waarnaast het wel goed schijnt even vast te stellen, dat hier zeker óók „doodgewone” aanleidingen den doorslag gaven als daar zijn: gebrek aan materialen voor de fotografie en het verschijnsel dat „de eerste veelbewogen revolutiejaren vele kunstenaars dwongen de grafische kunst te gaan beoefenen omdat zij den kunstenaar lichamelijk minder in beslag neemt en technisch minder gecompliceerd is.” Evenzeer mag geconstateerd worden, dat deze ervaring der grafische kunsten niet een uitsluitend Russisch feit is —, maar dat zij in vele landen —, ook ten onzent —, bestaat en dat ook hier, de laatste jaren, kwesties van drukletters, zetsel, indeeling van de pagina, versiering van den omslag, problemen zijn geworden waar meer en meer de kunstenaars zich mede gaan bemoeien.

Intusschen —, hoe dit alles ook zij —, interessant was deze expositie ongetwijfeld, al viel er bij veel van het tentoongestelde voor hem wien de beteekenis der Russische letterteekens ontgaat, moeilijk tot een definitief oordeel te komen. Want hij moge dan al bij het beschouwen van bepaalde plakkaten of boekomslagen vreugde beleven aan de harmonische compositie —, aan een goede vlakvulling of bladspiegelverdeeling —, hij kan niet beoordeelen in hoeverre het element „leesbaarheid” door deze Russen naar behooren geëerbiedigd of, in den trant van vele „modern-Rusland”-aanbiddende „modernnen” onder óns (!), verwaarloosd wordt. En zulk beoordeelen is hier toch geboden.

Men mag echter aannemen, dat de z.g. „muur-kranten” — breed-gerekte plakkaten die als algemeen, gratis nieuwsblad dienst doen —,